

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор школи I-III ступенів №132
міста Києва

Школа I – III ступенів №132
міста Києва

М.І. Савченко
2019р.

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ №50 ДЛЯ ЛАБОРАНТА

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ БЕЗПЕКИ

- 1.1. До самостійної роботи допускаються особи від 18 років із закінченою середньою фаховою освітою, що пройшли попередній медичний огляд і не мають протипоказання, що пройшли вступний інструктаж з охорони праці і пожежної безпеки, первинний інструктаж на робочому місці. Для роботи з електромедичними виробами й електроприладами працівник повинний мати першу групу по електробезпеці.
- 1.2. Щорічно працівник повинен пройти медичний огляд в обсязі і терміни, затверджені наказом директора.
- 1.3. Працівник зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку.
- 1.4. Працівник повинний бути забезпечений санітарно-гігієнічним одягом, спецодягом іншими ЗІЗ у відповідність з діючими типовими нормами і використовувати їх по призначенню.
- 1.5. Необхідно чітко знати і дотримувати інструкції по пожежній безпеці. Забороняється використовувати прилади з відкритими нагрівальними елементами. Про кожен нещасний випадок потерпілий чи очевидець нещасного випадку негайно повинний сповістити зав. лабораторією.
- 1.6. При виявленні несправного устаткування (медичного, сантехнічного, освітлювального, вентиляційного й ін.) чи відсутності засобів індивідуального захисту повідомити зав. лабораторією чи старшій мед. сестрі лабораторії.
- 1.7. Необхідно дотримуватись правил особистої гігієни, санітарно-гігієнічний і протиепідемічний режим.
- 1.8. При підйомі і переміщенні ваги гранично припустимі навантаження для жінок – 10 кг, для чоловіків – 50 кг.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

- 2.1. При вході в приміщення лабораторії співробітники зобов'язані залишати верхній одяг, сумки й інші особисті речі у відведеному для цього місці.
- 2.2. Надягти встановлену діючими нормами спец. одяг і перевірити наявність і справність ЗІЗ.
- 2.3. Забороняється зберігати в кишенях шпильки, скляні, що ріжуть, колючі предмети.
- 2.4. Переконаєтесь в справності вентиляції, перевірте освітленість робочого місця. Приточно витяжну вентиляцію у всіх приміщеннях лабораторії необхідно включати не пізніше, ніж за 5 хв до початку роботи.
- 2.5. Перед експлуатацією електромедичних виробів і іншого електроустаткування упевніться, що електромедичний виріб прийнятий до експлуатації при участі ведучого інженера по медичній техніці.
- 2.6. Прочитайте інструкцію з експлуатації заводу-виготовлювача.

- 2.7.Перевірте справність електроустаткування, штепсельних рознімачів, рубильників, наявність заземлення.
- 2.8.Уникайте використання довгих шнурів і численних переходників.
- 2.9.При виявленні несправності електроустаткування сповістите про це зав. лабораторією. Заземлення й усунення несправностей устаткування повинне здійснюватися фахівцем.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

- 3.1.Робоче місце повинне утримуватися в чистоті і порядку, мати достатнє освітлення.
- 3.2.При роботі необхідно застосовувати призначені засоби індивідуального захисту. Щоб уникнути травм не носити взуття на високому каблуці і ковзній підшві.
- 3.3.Вихід з лабораторії в спец. одягу заборонений.
- 3.4.Пити воду, зберігати і приймати їжу, користатися книгами, зберігати особисті речі дозволяється тільки в спеціально відведеному місці.
- 3.5.Вимоги безпеки при експлуатації електромедичних виробів і іншого електроустаткування:
- 3.6.Дотримуйтесь інструкції по експлуатації заводу-виготовлювача.
- 3.7.Забороняється залишати включене електроустаткування без догляду.
- 3.8.Забороняється працювати на несправному устаткуванні, з ушкодженими розніманнями, без заземлення, при знятих стінках корпусу.
- 3.9. Забороняється самим робити ремонт електромедичного й іншого електроустаткування: відкривати корпус, замінити лампи, запобіжники, рознімання, шнури й ін. Ремонт повинен провадитися фахівцем.
- 3.10. Забороняється використовувати устаткування для не призначених для нього робіт чи у невідповідних умовах.
- 3.11. Включення і вимикання електроустаткування варто робити однією рукою, іншою в цей час не стосуватися корпусу приладу, труб парового опалення, водопроводу й інших заземлених предметів.
- 3.12. Забороняється включати електроприлади і працювати з ними, стоячи на вологій підлозі.
- 3.13. Забороняється доторкатися вологими руками до включеного устаткування, протирати його мокрою ганчіркою.
- 3.14. Не висмикувати вилку за шнур.
- 3.15. Не ставити на електроустаткування ємність з рідиною чи препаратами.
- 3.16. Електроустаткування повинне бути встановлене стійко.
- 3.17. Використання електроплиток з відкритою спіраллю забороняється.
- 3.18. По закінченні роботи з електроприладом необхідно відключити його від мережі.
- 3.19. При експлуатації холодильників не можна допускати переміщення їх без участі фахівця.
- 3.20. Для запобігання перевтоми і псування зору при мікроскопірованні і користуванні іншими оптичними приладами необхідно забезпечити правильне освітлення поля зору, передбачений для даного мікроскопа чи приладу, не закривати непрацююче око, працювати поперемінно то одним, тоо іншим оком і робити перерви в роботі при стомленні очей.
- 3.21. При експлуатації бактерицидної лампи:
- 3.22. бактерицидна лампа включається в мережу через спеціальний прилад включення,
- 3.23. застосування неекранованих ламп забороняється,
- 3.24. якщо вона знаходиться в полі зору, треба обов'язково захищати очі окулярами з простого скла,

- 3.25. опромінення бактерицидною лампою може викликати хворобливий опік обличчя і шкіри рук.
- 3.26. При експлуатації кип'ятильника дезинфекційного:
- 3.27. кип'ятильник повинен бути встановлений на непальній теплоізоляційній прокладці,
- 3.28. забороняється включати в мережу без води,
- 3.29. стежите, щоб рівень води при включеному кип'ятильнику не спускався нижче висоти борту лотка,
- 3.30. поміщайте і витягайте інструменти з кип'ятильника тільки тоді, коли він відключений від мережі.
- 3.31. При експлуатації центрифуги забороняється:
- 3.32. включати центрифугу без ротора, працювати без кришки і з відкритою кришкою центрифуги, ротор і кришка повинні бути ретельно закріплені,
- 3.33. відкривати кришку ротора до повної зупинки центрифуги,
- 3.34. несиметрично завантажувати ротор,
- 3.35. працювати зі скляними пробірками на частоті обертання ротора понад 4000 об./хв для ЦЛН-2 і понад 2000 об./хв – для ОС-6М,
- 3.36. застосовувати центрифугат із щільністю більшої, ніж зазначено в паспорті,
- 3.37. застосовувати саморобні плавкі вставки, пристосування, нестандартні пробірки.
- 3.38. При експлуатації рН-метра перевіряти надійність заземлення блоку мережного живлення.
- 3.39. При експлуатації термостата:
- 3.40. забороняється поміщати в камеру матеріали, що запалюються при температурі термостатування чи близької до неї,
- 3.41. забороняється підключати термостат до мережі, якщо тумблер “МЕРЕЖА” установлений у включеному положенні,
- 3.42. чищення термостата робити тільки після відключення його від мережі,
- 3.43. забороняється включати термостат у мережу без залитої до рівня інгбіровання водою,
- 3.44. акуратно звертатися з установленими на термостаті термометрами, витягати їх з посадкових місць вертикально нагору, без перекосів.
- 3.45. Контактні виводи термометра повинні бути надійно ізольовані від корпусу приладу.
- 3.46. При експлуатації сушильної шафи:
- 3.47. не доторкатися до корпусу при установці високих температур щоб уникнути опіку,
- 3.48. чищення робити тільки при відключенні від мережі.
- 3.49. Електроплити й інші нагрівальні прилади повинні бути встановлені на непальній теплоізоляційній підставці. Не допускати влучення на них кислот, лугів, розчинів солей і ін.
- 3.50. При роботі з комп'ютером:
- 3.51. Сумарний час безпосередньої роботи з комп'ютером не повинне перевищувати 6 годин у зміну.
- 3.52. Дотримувати регламентовані перерви тривалістю 15 хвилин через щогодини роботи.
- 3.53. При роботі з їдкими і вогненебезпечними засобами:
- 3.54. Їдкі і вогненебезпечні засоби повинні зберігатися в невеликих кількостях у тягах. Основний запас цих речовин зберігається в спеціальному сховищі.
- 3.55. Переливання, наповнення судин концентрованою кислотою чи лугом варто проводити піпеткою з гумовою грушею.
- 3.56. Концентровані розчини кислот повинні зберігатися в судинах із притертою пробкою.
- 3.57. Луг повинний зберігатися в закритих судинах, залитих парафіном чи заклеєних парафільмом.

- 3.58. Усі реактиви повинні мати чіткі написи.
- 3.59. Судини з летучими речовинами повинні відкриватися в момент використання. Залишати відкритими забороняється.
- 3.60. Відкривання судин з концентрованими кислотами, лугами, розчинниками і готування з них розчинів дозволяється тільки у витяжній шафі з включеною примусовою вентиляцією.
- 3.61. Луг з банки варто брати шпателем.
- 3.62. При готуванні розчинів лугів спочатку готують концентрований розчин, його титрують, виявляючи концентрацію, а потім з нього готують робочі розчини.
- 3.63. При розведенні концентрованої кислоти, щоб уникнути розбризкування, в кислоту варто додавати воду, а не навпаки.
- 3.64. Сулії з кислотами, лугами й ін. їдкими речовинами варто переносити вдвох у спеціальних шухлядах чи кошиках чи перевозити на спеціальному візку.
- 3.65. При проливанні неотруйних розчинів досить витерти поверхню столу ганчіркою, використовуючи при цьому гумові рукавички, після чого добре прополоскати ганчірку, вимити водою стіл і рукавички.
- 3.66. Якщо пролитий луг – її треба засипати піском чи обпилюваннями, потім видалити пісок чи обпилювання і залити це місце сильно розведеною соляною чи оцтовою кислотою. Після цього видалити кислоту ганчіркою, вимити стіл і рукавички водою.
- 3.67. Якщо пролита кислота – її треба засипати піском (але не обпилюваннями), потім лопатою видалити просоченої пісок і забруднене місце засипати содою. Соду також зібрати і видалити, а оброблене місце промити великою кількістю води.
- 3.68. Категорично забороняється спільне збереження легкозаймистих, вогне - і вибухонебезпечних речовин з кислотами і лугами.
- 3.69. Вимоги безпеки при митті лабораторного посуду
- 3.70. Скляний посуд миють різними способами: очищають механічно за допомогою йоржів, потім обробляють хімічним шляхом. Занурюють у мильний содовий розчин. Розчин повинний бути гарячим чи ж посуду кип'ятять у цьому миючому розчині.
- 3.71. Перед миттям посуду хромовою сумішшю її необхідно промити водою щоб уникнути вибуху і викидання продукту реакції. При митті піпеток хромовою сумішшю, вона набирається в них за допомогою гумової груші.
- 3.72. Міри безпеки при митті посуду кислотою чи лугом такі ж як і при роботі з кислотами і лугами.
- 3.73. Після миття посуд необхідно промити великою кількістю води, тому що миючі розчини можуть дати при змішуванні небезпечні з'єднання.
- 3.74. Лабораторний посуд, що містить розчини їдких речовин, щоб уникнути опіків пальців рук варто мити в гумових рукавичках.
- 3.75. Відібрані гарячі рідини (відходи) збирають у герметично закриваючу тару і передають для регенерації чи знищення. Спуск у каналізацію забороняється.
- 3.76. Вимоги безпеки при проведенні досліджень з інфекційним матеріалом.
- 3.77. Особисті речі зберігати тільки в спеціально відведених для цього місцях.
- 3.78. Обов'язково використовувати ЗІЗ.
- 3.79. Ретельно виконувати правила особистої гігієни: дезінфікувати і мити руки з милом усякий раз при виході з приміщень, перед їжею і зміні рабрти. (Дезинфікуючі розчини: 2% розчин перекису водню, 70об етиловий спирт).
- 3.80. При роботі з кров'ю пацієнтів користатися тільки автоматичними піпетками.
- 3.81. При забрудненні кров'ю спецодягу чи робочого місця, треба запрати одяг, вимити стіл і руки 3% перекисом водню.

3.82. Для дезінфекції різних лабораторних об'єктів у роботі користатися 1 - 3% розчином хлораміну чи аналітом, автоклавуванням і кип'ятінням. Поточне прибирання приміщень лабораторії проводити тільки з застосуванням дез. розчинів.

3.83. Повітря в приміщенні боксів періодично повинне піддаватися дезінфекції за допомогою бактерицидних ламп.

З МЕТОЮ БЕЗПЕКИ В ПРИМІЩЕННІ ЛАБОРАТРИИ ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- Залишати без догляду запалені спиртівки і включені електронагрівальні прилади, тримати поблизу палаючих спиртівок вату, марлю, спирт і ін. легкозаймисті речовини.
- Забирати випадково пролиті вогнебезпечні рідини при запалених пальниках і включених електронагрівальних приладах.
- Наливати в палаючу спиртівку спирт, користатися спиртівкою, що не має металевої трубки і шайби для гнота.
- Тримати голову під тягою при роботі у витяжній шафі.
- Пробувати на смак і вдихати невідомі речовини.
- Нахилити голову над судиною, у якому налита чи кипить яка-небудь рідина.
- Зберігати і використовувати реактиви без етикеток.
- Зберігати запаси сильнодіючих, вибухонебезпечних речовин і розчинів на робочих столах і стелажах.
- Зберігати особистий одяг у приміщеннях лабораторії, а також нести спец. одяг додому.
- Працювати без спеціального санітарного одягу і встановлених запобіжних пристосувань.
- Виконувати роботи, не зв'язані з завданням і не передбачені робочими інструкціями.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

- 4.1. При пожежі діяти по інструкції з пожежної безпеки.
- 4.2. При припиненні подачі електроенергії виключити усе включене в мережу електроустаткування. Користатися електричними ліхтарями.
- 4.3.3 раптовою появою на корпусі електроприладу електричного струму необхідно його негайно виключити і повідомити зав. лабораторією.
- 4.4. При травмуванні, отруєнні і раптовому гострому захворюванні потерпілий (чи свідок події) зобов'язаний негайно сповістити про це зав. лабораторією. Потерпілому зробити першу медичну допомогу.
- 4.5. Персонал повинний уміти зробити першу медичну допомогу при нещасному випадку. В аптечці швидкої допомоги повинні бути відповідні медикаменти і перев'язні засоби.
- 4.6. У випадку бою термометра розсипану ртуть варто зібрати, зберігати під шаром води. Надалі здати у встановленому порядку.
- 4.7. Про аварію, що сталась, і проведених заходах щодо ліквідації аварії негайно повідомляють адміністрацію.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПО ЗАКІНЧЕННІ РОБОТИ

- 5.1. Упорядкувати робоче місце.
- 5.2. Після роботи з кров'ю брудний посуд замочують у дез. розчинах.
- 5.3. Поверхня робочих столів обробляють дезінфікуючим розчином, руки обмивають 70про етиловий спирт, а потім миють у теплій воді з милом.
- 5.4. Черговий співробітник (співробітник, що останнім іде з лабораторії) зобов'язаний:
- 5.5. перевірити і закрити крани,

